

ARTICOLE

RECURSUL ÎN CASAȚIE - CALE DE ATAC EXTRAORDINARĂ SAU CALE DE ATAC ILUZORIE? REFLECȚII PE MARGINEA DECIZIEI NR. 591/2015 A CURȚII CONSTITUȚIONALE A ROMÂNIEI

Marius FLOARE*

Abstract: *The Appeal on Points of Law in Criminal Procedure - An Extraordinary or an Elusive Appeal? Thoughts in Relation to the Decision no. 591/2015 of the Romanian Constitutional Court. This study contains observations on the restrictive character of the appeal on points of law in criminal procedure, as it is regulated by the new Code of Criminal Procedure, which came into force on February 1st, 2014, the way this statute was modified by the Law no. 255/2013, reflections allowed by the recent Decision no. 591 from October 1st, 2015, of the Constitutional Court, which struck down as unconstitutional parts of the provision of article 440 par. 2 of the Code (the phrase "if it is manifestly unfounded").*

This occasion allows us to challenge the elusive character of the appeal on points of law in the current statute, which is due both to the limited number and scope of the grounds for appeal and the inequitable character of the preliminary selection procedure of the appeals at the Supreme Court. In this context, we remark the anachronistic character of this provision to restrict access to the highest jurisdiction in the country in criminal matters in a European context and the arguable conformity of the current provision to the Constitution.

Cuvinte-cheie: *recurs în casație, procedură penală, neconstituționalitate, caracter echitabil, noul Cod de Procedură Penală, Legea nr. 255/2013*

Keywords: *appeal on points of law, criminal procedure, unconstitutionality, equitable character, new Code of Criminal Procedure, Law no. 255/2013*

*"De va fi neînțelegere între oameni, să fie aduși la judecată și să fie judecați;
celui drept să i se dea dreptate, iar cel vinovat să se osândească"*
Deuteronomul 25:1

Prin Decizia nr. 591 din 1 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial în 19 noiembrie 2015¹, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate parțială a art. 440 al. 2 din noul Cod de procedură penală (NCP)², în ceea ce privește sintagma "dacă este vădit nefondat", eliminând astfel posibilitatea ca Înalta Curte de Casație și Justiție (Î.C.C.J.) să respingă aceste recursuri în casație încă din procedura de filtru, prin examinarea în această etapă

prealabilă și sumară a caracterului lor nefondat. Curtea Constituțională a apreciat în mod perfect justificat că "*verificarea fondului cauzei, în scopul aprecierii caracterului vădit nefondat al cererii, presupune verificarea legalității hotărârii atacate, instanța judecătorească fiind obligată să se pronunțe asupra cazurilor de recurs în casație invocate*". Curtea a concluzionat că respectarea dreptului la un proces echitabil și a dreptului la apărare impune ca examinarea caracterului vădit nefondat al cererii să se facă în etapa ulterioară a soluționării în fond a acestei căi de atac, în etapa examinării în principiu a admisibilității putând fi analizată doar îndeplinirea condițiilor de formă, la fel ca și în cazul altor căi extraordinare de atac, contestația în anulare sau revizuirea³.

Problemele recursului în casație nu se limitează însă la caracterul inechitabil al procedurii de filtrare, întâlnită și pe alte meleaguri, ci țin și de îngustimea motivelor pentru care poate fi invocat. Una dintre modificările majore aduse de NCPP, intrat în vigoare la 1 februarie 2014, este înlocuirea recursului din vechiul Cod de procedură penală din 1968, republicat,⁴ cale de atac ordinară preponderent de anulare⁵, suspensivă de executare⁶, parțial devolutivă, dar având 22 de motive pentru care putea fi exercitată, cel puțin în forma sa în vigoare până în anul 2013⁷, cu recursul în casație, cale de atac extraordinară, nesuspensivă de executare și, mai ales, având doar 5 motive limitative de exercitare⁸ care dau, în mod pur teoretic⁹, posibilitatea Înaltei Curți de Casație și Justiție să judece "*conformitatea hotărârii atacate cu regulile de drept aplicabile*". Credem că, în urma modificărilor aduse prin art. 102, pct. 266-267 din Titlul III al Legii nr. 255/2013¹⁰ de modificare a NCPP, recursul în casație a fost transformat dintr-o veritabilă cale de atac extraordinară dar cu șanse de eficiență, având 14 motive de exercitare în forma inițială a NCPP publicată în 2010, într-o cale de atac aproape iluzorie, restrângerea dramatică a motivelor pentru care poate fi exercitată¹¹ născând întrebarea legitimă dacă Înalta Curte de Casație și Justiție mai poate analiza în realitate și în mod efectiv legalitatea hotărârilor penale în cauzele individuale, sau vom avea 15 jurisdicții autonome și distincte ale Curților de Apel, care vor pronunța hotărârile definitive în majoritatea covârșitoare a cauzelor penale, unde judecata în primă instanță s-a făcut de judecatorie sau tribunal, fără posibilități eficiente ca aceste hotărâri definitive individuale să fie vreodată contestate pentru nelegalitate la jurisdicția supremă.

În forma NCPP intrată în vigoare la 1 februarie 2014, Înalta Curte de Casație și Justiție nu mai are mijloace suficiente de a verifica legalitatea hotărârilor penale în cazurile individuale, putând orienta jurisprudența penală mai mult principial, prin dezlegarea unor chestiuni de drept (art. 475-477¹ NCPP) și prin recursurile în interesul legii (art. 471-474¹ NCPP). Această limitare prea drastică a accesului la cea mai înaltă jurisdicție a țării cu sesizările de nelegalitate ale hotărârilor penale definitive date în cazuri individuale naște cel puțin anumite întrebări de neconstituționalitate, mai ales raportat la prevederile art. 126 al. 1 și 3¹², art. 124 al. 2¹³ și art. 16 al. 1¹⁴ din Constituția României republicată. Bineînțeles, se poate contraargumenta formalist că nu există un drept constituțional sau convențional clar conturat de acces eficient la jurisdicția supremă a țării în toate cauzele penale individuale, că procedura de judecată și reglementarea căilor de atac este lăsată de Constituție la latitudinea legiuitorului ordinar¹⁵, dar o astfel de viziune reduționistă înseamnă să nu vedem "pădurea" din cauza "copacilor" și să golim de conținut prevederile constituționale menționate anterior¹⁶, considerând o cale de atac iluzorie

ca fiind un mijloc adecvat pentru Î.C.C.J. de a-și îndeplini rolul constituțional în materie penală.

Instanța supremă rămâne totuși accesibilă ca și instanță ordinară de control judiciar în cazul apelurilor exercitate împotriva sentințelor penale pronunțate în primă instanță de Curțile de Apel și Curtea Militară de Apel (a căror competență în primă instanță *ratione personae* se referă la infracțiunile săvârșite de judecători de la judecătoria, tribunale, curți de apel, de procurori de la parchetele de pe lângă acestea, de notari, avocați, executori judecătorești, membri ai înaltului cler, chestori, generali, amirali, de Avocatul Poporului și adjuncții acestuia etc.¹⁷, iar *ratione materiae* la infracțiunile contra siguranței naționale din Codul penal sau legi speciale), sau ca și instanță de fond și de control judiciar ordinar în cazul infracțiunilor săvârșite de miniștri, senatori, deputați, europarlamentari, de membri Consiliului Superior al Magistraturii, de judecători de la I.C.C.J. și de procurori de la parchetul de pe lângă I.C.C.J. etc.¹⁸

În actuala formă a art. 438 NCPP, rezultată în urma modificărilor și abrogărilor aduse prin Legea nr. 255/2013 (art. 102 pct. 266 și 267 din Titlul III), motivele de recurs în casație sunt cele prevăzute la punctele 1, 7, 8, 11 și 12 ale alineatului 1. Acestea vizează nerespectarea competenței după materie sau calitatea persoanei în faza de judecată, dar numai dacă judecata s-a făcut de o instanță inferioară în grad; condamnarea pentru o faptă neprevăzută de legea penală; greșita încetare a procesului penal; omiterea sau aplicarea greșită a grațierii; aplicarea unor pedepse în alte limite decât cele legale. Dintre aceste motive, doar cele legate de condamnarea pentru o faptă neprevăzută de legea penală, nerespectarea competenței după materie sau calitatea persoanei a instanței de judecată și aplicarea unor pedepse în afara limitelor legale au o anumită vocație de generalitate pentru a fi exercitate de inculpați. Motivul legat de greșita încetare a procesului penal este un motiv de recurs în casație esențialmente în defavoarea inculpatului, iar problemele de legalitate a aplicării grațierii vor fi cel puțin deocamdată o *rara avis*, atâta timp cât ultima grațiere colectivă datează din 2002¹⁹, iar grațierile individuale din ultimii ani pot fi numărate pe degetele de la o singură mână.

În forma inițială a NCPP, așa cum a fost acesta adoptat și publicat în Monitorul Oficial în anul 2010, mai existau alte 9 motive de recurs în casație, dintre care o parte însemnată, 6 la număr, au fost transformate prin aceeași Lege nr. 255/2013 în motive de contestație în anulare, care se judecă tot de Curtea de Apel care a pronunțat hotărârea definitivă atacată: încălcarea continuității completului de judecată (fostul art. 438 al. 1 pct. 2 devenit art. 426 lit. c NCPP), greșita compunere a instanței sau incompatibilitatea (fostul art. 438 al. 1 pct. 3 devenit art. 426 lit. d NCPP), judecarea fără participarea procurorului sau inculpatului când aceasta era obligatorie (fostul art. 438 al. 1 pct. 4 devenit art. 426 lit. e NCPP), judecarea în lipsa avocatului inculpatului în caz de asistență obligatorie (fostul art. 438 al. 1 pct. 5 devenit art. 426 lit. f NCPP), nepublicitatea ședinței de judecată (fostul art. 438 al. 1 pct. 6 devenit art. 426 lit. g NCPP) și neaudierea inculpatului prezent (fostul art. 438 al. 1 pct. 10 devenit art. 426 lit. h NCPP). Prin aceasta adăugare de motive s-a ajuns ca o cale de atac care prin natura ei era una de retractare, de competența aceleiași instanțe care a pronunțat hotărârea atacată, să se transforme într-o cale de atac de reformare improprie, în care același complet sau complet al aceleiași instanțe, într-o compunere similară, cu judecători de același grad, să cenzureze legalitatea hotărârii colegilor de instanță.

O altă parte din motivele consacrate inițial ca motive de recurs în casație în art. 438 al. 1 al NCPP din 2010 au fost pur și simplu abandonate cu totul: contradicțiile în motivare (pct. 10), întemeierea hotărârii pe probe excluse sau greșita excludere a unor probe (pct. 13), nepronunțarea asupra unor motive de apel (pct. 14), ele nemaifiind motive de exercitare a niciunei căi extraordinare de atac.²⁰

Este evidentă și demnă de stimă dorința legiuitorului de a transforma recursul în casație dintr-o cale ordinară de atac cu motive foarte largi, inclusiv de netemeinicie, așa cum era până în 2013, într-o cale de atac extraordinară în adevăratul sens al cuvântului, limitată strict la motive de nelegalitate. Acest lucru se putea realiza însă și într-un mod mai rațional, prin păstrarea formei inițiale a art. 438 al. 1 NCPP, cu 14 motive precise de recurs în casație, care erau oricum suficient de restrictive, sau chiar prin includerea unor motive suplimentare de nelegalitate, de natură procedurală sau de drept material, care se regăseau și în vechiul Cod de procedură penală din 1968, de exemplu privind greșita aplicare a prevederilor legale privind elementele constitutive ale infracțiunii (o rescriere a fostului motiv de la art. 385⁹ al. 1 pct. 12 teza I C. pr. pen. din 1968), greșita încadrare juridică a faptei săvârșită (art. 385⁹ al. 1 pct. 17 C.pr.pen. din 1968) sau excesul de putere al judecătorilor fondului (art. 385⁹ al. 1 pct. 19 C.pr.pen. din 1968)²¹. Este de înțeles eliminarea dintre motivele de recurs în casație a motivului de netemeinicie privind grava eroare de fapt (pct. 19 al. art. 385⁹) sau al celui prea des invocat privind greșita individualizare judiciară a pedepselor (pct. 14 teza I al art. 385⁹), motive care ar permite aglomerarea excesivă a Î.C.C.J. cu recursuri în casație ce vizează dreptul de apreciere al instanțelor de fond.

Statistic, numărul recursurilor în casație a devenit aproape simbolic, în anul 2014 fiind înregistrate pe rolul Secției Penale a Î.C.C.J. doar 418 recursuri în casație, din care 370 au fost soluționate în același an, 300 prin respingere, 9 prin retragere și doar 60 prin admitere²², spre deosebire de miile de recursuri ordinare pe care le avea de soluționat instanța supremă în anii anteriori și chiar și în 2014²³, chiar dacă recursurile din vechiul cod de procedură penală de pe rolul Î.C.C.J. au fost înlocuite, pe lângă recursul în casație, și de contestațiile în materia măsurilor preventive sau de apelurile de competența Î.C.C.J.

Prin comparație, recursul în materie civilă din noul Cod de procedură civilă (NCPC)²⁴, care este tot o cale extraordinară de atac, pentru motive de nelegalitate, în general nesuspensivă de executare²⁵, conține printre altele și două motive generoase de casare: *când, prin hotărârea dată, instanța încălcat regulile de procedură a căror nerespectare atrage sancțiunea nulității* (art. 488 al. 1 pct. 5 NCPC) sau *când hotărârea a fost dată cu încălcarea sau aplicarea greșită a normelor de drept material* (art. 488 al. 1 pct. 8 NCPC).

În ceea ce privește procedura de filtrare a recursurilor în casație, art. 440 NCPP era, în forma anterioară admiterii excepției de neconstituționalitate suscitată, mult mai inechitabil și lipsit de garanții privind contradictorialitatea decât art. 493 NCPC în ceea ce privește filtrarea recursurilor judecate de Î.C.C.J. În materie penală, filtrarea se făcea de un singur judecător, fără comunicarea prealabilă către părți a raportului privind admisibilitatea în principiu, cu posibilitatea respingerii recursului ca inadmisibil sau vădit nefondat de același unic judecător și fără ca părțile să poată răspunde aspectelor invocate în raport.

În materie civilă există în NCPC mai multe garanții ale caracterului echitabil al procedurii, examinarea admisibilității în principiu fiind făcută de un complet de 3 judecători, cu comunicarea prealabilă către părți a raportului privind admisibilitatea în principiu și dându-le acestora posibilitatea de a prezenta un punct de vedere în termen de 10 zile, iar respingerea recursului ca vădit nefondat sau anularea acestuia pentru vicii de formă se poate face doar în unanimitate.

În cazul recursului în casație în materie penală, Curtea Constituțională a remarcat, contrar jurisprudenței constante a Î.C.C.J. că, în faza examinării admisibilității în principiu, s-ar impune citarea părților²⁶, art. 440 NCPP neprevăzând expres necitarea acestora sau neparticiparea procurorului, ci doar examinarea admisibilității în principiu în camera de consiliu, ceea ce face aplicabile regulile generale din art. 353 și 363 NCPP privind obligativitatea citării din oficiu a părților la judecată.²⁷ Curtea Constituțională a admis recent în alte două decizii, nr. 506/2015²⁸ și nr. 542/2015²⁹, neconstituționalitatea prevederilor din art. 459 al. 2 și 431 al. 2 NCPP privind necitarea părților la examinarea admisibilității în principiu, tot în camera de consiliu, a revizuirii și, respectiv, a contestației în anulare. În ceea ce privește recursul în casație, Curtea Constituțională a constatat că nu este nimic neconstituțional în textul legal, care nu prevede nicăieri necitarea părților în camera de consiliu, sugerând evident că aplicarea modul de aplicare a legii de către Î.C.C.J. duce la înfrângerea garanțiilor constituționale privind dreptul la apărare și la un proces echitabil.

Având în vedere această reglementare deosebit de restrictivă a recursului în casație în materie penală și implicit cvasi-eliminarea accesului eficient al inculpaților fără o calitate specială la instanța supremă a țării, am trecut în revistă și prevederile aplicabile în materia recursului ca a doua cale de atac, strict pentru motive de nelegalitate, subsecventă apelului, în alte jurisdicții continentale: Germania, Franța, Italia, concluzia noastră fiind că în niciuna din aceste jurisdicții recursul în casație nu este o cale de atac atât de iluzorie pentru un inculpat ca și în noul Cod de procedură penală al României.

În Germania, Codul federal de procedură penală (*Strafprozessordnung*), în versiunea publicată în 1987 și modificată ultima dată în 2014, prevede, pe lângă un apel devolutiv similar apelului din procedura noastră penală (cale de atac reglementată în Partea a III-a, Capitolul III, art. 312-332 din Codul federal german de procedură penală), care vizează atât aspectele de fapt cât și cele de drept, și o cale de atac subsecventă în ceea ce privește numai chestiunile de drept, reglementată în Partea a III-a, Capitolul IV, art. 333-358, care poate viza, conform art. 337 din Codul federal de procedură penală, orice încălcări ale legii din hotărârea atacată, inclusiv neaplicarea sau aplicarea eronată a legii. Art. 338 din același cod enumeră opt motive absolute de nelegalitate, care vizează în general aspecte formale ale judecății (greșita compunere a instanței, incompatibilitatea unui judecător, necompetența instanței, absența procurorului de la dezbateri, încălcarea cerințelor privind publicitatea dezbaterilor, nemotivarea hotărârii, restricționarea apărării asupra anumitor aspecte etc.), dar acestea nu sunt nici pe departe limitative, orice încălcare a legii putând duce la exercitarea acestei căi de atac parțial devolutive și, în general, subsecvente apelului devolutiv.

În Franța, Codul de procedură penală din 1958³⁰ prevede că deciziile Camerei de instrucție și hotărârile date în ultimă instanță pot face obiectul unui recurs în casație în fața Secției penale a Curții de Casație doar pentru încălcări ale legii (art. 591). Art. 592, 593, 596, 597 din Codul de procedură penală francez detaliază o serie de motive de recurs în casație, fie de natură procedurală (art. 592: greșita compunere a instanței, încălcarea continuității completului, neparticiparea procurorului, încălcarea cerințelor de publicitate a dezbaterilor; art. 593: nemotivarea, motivarea insuficientă, nepronunțarea asupra unor cereri ale procurorului sau ale părților) sau de drept material (art. 596: aplicarea unei pedepse neprevăzute de lege; art. 597: greșita achitare pentru că fapta nu ar fi prevăzută de legea penală), toate acestea având însă o natură exemplificativă, ca și în dreptul german, art. 595 teza finală menționând explicit dreptul Curții de Casație de a invoca din oficiu motive de nulitate a hotărârilor recurate.

În Italia, motivele de recurs în casație, aparent limitative ca și în reglementarea noastră, sunt reglementate de art. 606 al. 1³¹ din Codul de procedură penală italian, acestea fiind: excesul de putere al judecătorului, neaplicarea sau greșita aplicare a legii penale sau a altor norme juridice de care trebuie să se țină cont în aplicarea legii penale, încălcarea normelor procesual penale prevăzute sub sancțiunea nulității, neprimirii, inadmisibilității sau decăderii; neluarea în seamă a unei probe decisive cerute de parte; nemotivarea, contradictorialitatea sau lipsa de logică a motivării. Având în vedere că aceste motive aparent limitative includ greșita aplicare a legii penale materiale și orice încălcare a normelor procesual penale sancționată de lege, observăm că, în realitate, motivele recursului în casație italian sunt cât se poate de largi.

Concluzia noastră este că recursul în casație, în actuala reglementare "ciuntită" de Legea nr. 255/2013, este o creație "originală" a legiuitorului nostru, limitând draconic accesul justițiabililor de rând la instanța supremă a țării în materie penală atât printr-o procedură preliminară de filtrare care violează flagrant dreptul la un proces echitabil, cel puțin până la intervenția Curții Constituționale din 1 octombrie 2015 asupra art. 440 al. 2 NCPP și prin lămuririle date prin Decizia nr. 591/2015 asupra obligativității de principiu a citării și în camera de consiliu, cât și prin îngustimea nemaîntâlnită pe plan european (cel puțin în jurisdicțiile majore pe care le-am trecut în revistă) a motivelor de nelegalitate pentru care poate fi exercitat. O serie de aspecte de nelegalitate nu pot face obiectul niciunei căi extraordinare de atac, nici a recursului în casație și nici a aceste căi de atac hibride, de retractare și reformare, care a devenit contestația în anulare în urma modificărilor aduse NCPP, chiar înainte de intrarea în vigoare, prin Legea nr. 255/2013. Problemele de inoportunitate ale actualei reglementări a recursului în casație din NCPP sunt destul de evidente, dar nu putem să nu remarcăm și posibilele vicii de neconstituționalitate încă nesoluționate ale reglementării, mai ales dacă este privită în ansamblul ei și nu doar parțlar.

* Asist.univ.dr., UBB Cluj-Napoca; marius_floare@yahoo.com.

¹ Publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 861 din 19 noiembrie 2015.

² Legea nr. 135/2010, publicată în forma inițială în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 486 din 15 iulie 2010.

- ³ A se vedea paragrafele nr. 26-29 din Decizia nr. 591/01.10.2015 a Curții Constituționale.
- ⁴ Legea nr. 29/1968 privind Codul de procedură penală, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 78 din 30 aprilie 1997.
- ⁵ G. Mateuț, *Procedură penală. Partea specială*, Vol. II, Ed. Lumina Lex, București, 1998, pp. 280-281.
- ⁶ A se vedea pentru detalii privind vechea formă a recursului în materie penală I. Neagu, *Drept procesual penal. Tratat*, Ed. Global Lex, București, 2002, pp. 698-700.
- ⁷ Motivele de recurs în materie penală au fost reduse de la 22 la 11, începând din 11 februarie 2013, prin art. I, pct. 13-16 din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 89 din 12 februarie 2013.
- ⁸ F. Dragomir, *Recursul în casație. Cale extraordinară de atac*, Analele Universității din București, Număr special, 2014, pp. 309-310, 316-317.
- ⁹ V. Preda, V. Dobozi, *Caracterul neconstituțional al unor prevederi din Legea de punere în aplicare a noului Cod de procedură penală*, Curierul Judiciar, nr. 4/2014, p. 225.
- ¹⁰ Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesuale penale, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 515 din 14 august 2013.
- ¹¹ Motive care sancționează, în general, numai erori grosolane de drept; în același sens a se vedea V. Preda, V. Dobozi, *loc. cit. supra*.
- ¹² Art. 126 din Constituția României, republicată:
(1) *Justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege.*
.....
(3) *Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, potrivit competenței sale.*
- ¹³ *Justiția este unică, imparțială și egală pentru toți.*
- ¹⁴ *Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.*
- ¹⁵ Art. 126 al. 2 din Constituția prevede într-adevăr: *Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege.*
- ¹⁶ Pentru o serie de observații pertinente privind constituționalitatea discutabilă a unor prevederi din legea de punere în aplicare a Codului de procedură penală nr. 255/2013 în ceea ce privește imediată aplicare a prevederilor privind recursul în casație, inclusiv în cazul proceselor penale în curs, a se vedea V. Preda, V. Dobozi, *loc. cit. supra*, pp. 225-228.
- ¹⁷ A se vedea art. 38 al. 1 și art. 39 al. 1 NCPP, așa cum a fost modificate de pct. 21-23 ale Titlului III al Legii nr. 255/2013.
- ¹⁸ A se vedea art. 40 al. 1 și 2 NCPP, așa cum a fost modificat de pct. 24 al Titlului III al Legii nr. 255/2013.
- ¹⁹ Legea nr. 543 din 1 octombrie 2002 privind grațierea unor pedepse și înlăturarea unor măsuri și sancțiuni, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 726 din 4 octombrie 2002.
- ²⁰ A se vedea G. Mateuț, *op. cit.*, pp. 309-312 cu privire la vechiul cod de procedură penală.
- ²¹ Pentru analiza vechii reglementări asupra acestor motive de recurs, a se vedea G. Mateuț, *op. cit.*, pp. 314-315, 319-321, 325.
- ²² A se vedea în acest sens *Raportul de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție - 2014*, București, 2015, pp. 123-124, disponibil la <http://www.scj.ro/CMS/0/PublicMedia/GetIncludedFile?id=17158>.
- ²³ *Ibidem*, pp. 109-110.
- ²⁴ Legea nr. 134/2010, republicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 247 din 10 aprilie 2015.

²⁵ Cu excepția situațiilor prevăzute de art. 484 al. 1 NCPC privind suspendarea de drept a executării.

²⁶ Pentru susținerea unui caracter chiar necontradictoriu al examinării în principiu a admisibilității recursului în casație la I.C.C.J., nu doar lipsit de oralitate, a se vedea F. Dragomir, *loc. cit. supra*, p. 318.

²⁷ A se vedea paragrafele nr. 18-23 din Decizia nr. 591/2015 a C.C.R.

²⁸ Decizia nr. 506 din 30 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 539 din 20 iulie 2015.

²⁹ Decizia nr. 542 din 14 iulie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 707 din 21 septembrie 2015.

³⁰ Disponibil în formă actualizată la adresa <http://www.legifrance.gouv.fr>.

³¹ Disponibil în formă actualizată la adresa <http://www.altalex.com/documents/news/2014/09/19/ricorso-per-cassazione>.